

**Eesti Viipekeeletõlkide Kutseühingu
KUTSE ANDMISE KORD
viipekeeletõlgi kutsetele**

1 ÜLDOSA

- 1.1 Kutse andmise kord (edaspidi kord) reguleerib järgmiste kutsete andmise korraldamist:
- 1.1.1 Viipekeeletõlk, tase 6.
- 1.1.2 Meister-viipekeeletõlk, tase 7.
- 1.2 Iga kutse kompetentsusnõuded on kehtestatud kutsestandardis. Kompetentsuse hindamise positiivse tulemusena väljastatakse kutsetunnistus.
- 1.3 Kutse taotlemine ja tõendamine, sh taastõendamine, on taotlejale tasuline (vastavalt kutseeaduse § 17 lõikele 2), tasu suuruse kalkuleerib kutse andja ja kinnitab Teeninduse Kutsenõukogu (edaspidi kutsenõukogu).
- 1.4 Korra ja selle muudatused kinnitab kutsenõukogu ning need jõustuvad kutsenõukogu koosolekule järgneval kutse andmise väljakuulutamisel (v.a kutsekomisjoni koosseisu muudatused, mis jõustuvad kutsenõukogu otsuse tegemise hetkest).

2 KUTSE TAOTLEMISE JA TAASTÕENDAMISE EELTINGIMUSED JA ESITATAVAD DOKUMENDID

- 2.1 Kutse taotlemise eeltingimused
- 2.1.1 Töömaailma taotlejale:
- 2.1.1.1 Kutse viipekeeletõlk, tase 6 taotlemise eeltingimused on:
- a) kõrgharidus või keskharidus juhul, kui kutselise viipekeeletõlgi töökogemus on vähemalt 10 aastat
 - b) viipekeeletõlgi erialane ettevalmistus
 - c) sõltuvalt töökeeltest normaalne kuulmine ja/või nägemine
- 2.1.1.2 Kutse meister-viipekeeletõlk, tase 7 taotlemise eeltingimused on:
- a) kõrgharidus
 - b) viipekeeletõlgi erialane ettevalmistus
 - c) sõltuvalt töökeeltest normaalne kuulmine ja/või nägemine
 - d) õpetamisalane ettevalmistus või töökogemus
 - e) juhendamisalane ettevalmistus või töökogemus
- 2.2 Kutse taotlemiseks esitatavad dokumendid
- 2.2.1 Töömaailma taotlejale:
- 2.2.1.1 Viipekeeletõlk, tase 6 kutse taotlemiseks esitatavad dokumendid on:
- a) sooviavaldus etteantud vormil,
 - b) kutsealase tegevuse ja eneseanalüüs,
 - c) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta,

d) eriarsti tõend normaalse kuulmise (nõutav viipekeeletõlgil, kelle üheks töökeeleks on suuline keel) ja/või nägemise kohta (nõutav viipekeeletõlgil, kelle mõlemaks töökeeleks on viipekeel).

2.2.1.2 Meister-viipekeeletõlk, tase 7 kutse taotlemiseks esitatavad dokumendid on:

- a) sooviavaldus etteantud vormil,
- b) kutsealase tegevuse ja eneseanalüüs,
- c) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta,
- d) eriarsti tõend normaalse kuulmise (nõutav viipekeeletõlgil, kelle üheks töökeeleks on suuline keel) ja/või nägemise kohta (nõutav viipekeeletõlgil, kelle mõlemaks töökeeleks on viipekeel).

2.3 Kutse taastõendamise eeltingimused:

2.3.1 Viipekeeletõlk, tase 6 kutse taastõendamine toimub dokumentide ja vestluse alusel. Kutse taastõendamiseks on nõutav erialase täiendkoolituse läbimine taastõendamisele eelnenud nelja aasta jooksul. Viipekeeletõlgina töötamises ei tohi taastõendamisele eelnenud 4 aasta jooksul olla pikemat pausi kui 24 järjestikust kalendrikuud. Viipekeeletõlgi töö kohta ei tohi taastõendamisele eelnenud 4 aasta jooksul olla Kutsekomisjonile esitatud ühtegi põhjendamist leidnud kaebust. Juhul, kui taastõendamiseks vajalikud tingimused ei ole täidetud, on kutsekomisjonil õigus suunata viipekeeletõlgi kutse taastõendaja sooritama kutseeksamit.

2.3.2 Meister-viipekeeletõlk, tase 7 kutse taastõendamine toimub dokumentide ja vestluse alusel. Kutse taastõendamiseks on nõutav erialase täiendkoolituse läbimine taastõendamisele eelnenud nelja aasta jooksul. Viipekeeletõlgina töötamises ei tohi taastõendamisele eelnenud 4 aasta jooksul olla pikemat pausi kui 24 järjestikust kalendrikuud. Viipekeeletõlgi töö kohta ei tohi taastõendamisele eelnenud 4 aasta jooksul olla Kutsekomisjonile esitatud ühtegi põhjendamist leidnud kaebust. Juhul, kui taastõendamiseks vajalikud tingimused ei ole täidetud, on kutsekomisjonil õigus suunata viipekeeletõlgi kutse taastõendaja sooritama kutseeksamit.

2.4 Kutse taastõendamiseks esitatavad dokumendid:

2.4.1 Viipekeeletõlk, tase 6 kutse taastõendamiseks esitatavad dokumendid on:

- a) sooviavaldus etteantud vormil koos nõutud lisadega (enda poolt valitud tõlketöö analüüs, kahe erialase täiendkoolituse analüüs, kutsearendustegevuse kirjeldus),
- b) maksekorraldus või muu kinnitus kutse taastõendamise seotud kulude tasumise kohta

2.4.2 Meister-viipekeeletõlk, tase 7 kutse taastõendamiseks esitatavad dokumendid on:

- a) sooviavaldus etteantud vormil koos nõutud lisadega (enda poolt valitud tõlketöö analüüs, kahe erialase täiendkoolituse analüüs, kutsearendustegevuse kirjeldus),
- b) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta

2.5 Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine

2.5.1 Kutsekomisjon võib kutse andmise eeltingimustele vastavuse arvestamisel ja kompetentside hindamisel rakendada varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (VÕTA) põhimõtteid.

2.6 Kõik kutse taotlemiseks vajalikud dokumendivormid ning nõuded dokumentidele on leitavad kutse andja veebilehel evkty.ee.

2.7 Taotlemise dokumente menetletakse haldusmenetluse seaduse sätetele vastavalt, arvestades korrast tulenevaid täpsustavaid tingimusi.

3 TAOTLEJA KOMPETENTSUSE HINDAMINE

3.1 Kompetentsuse hindamise meetodid kutse esmataotlemisel ja taastõendamisel:

Eesti viipekeeletõlgi kutse kompetentsuse hindamine toimub dokumentide alusel tõendamise ja/või kutseeksamiga.

3.2 Viipekeeletõlk, tase 6 hindamismeetodid on:

- 3.2.1 essee etteantud teemal;
- 3.2.2 sünkroontõlge aktiivsest töökeelest (C1 keeleoskustase) emakeelde;
- 3.2.3 sünkroontõlge emakeelest aktiivsesse töökeelde (C1 keeleoskustase);
- 3.2.4 tõlkesituatsioonide analüüs;
- 3.2.5 vestlus.

3.3 Meister-viipekeeletõlk, tase 7 hindamismeetodid on:

- 3.3.1 essee etteantud teemal;
- 3.3.2 sünkroontõlge aktiivsest töökeelest (C1 keeleoskustase) emakeelde;
- 3.3.3 sünkroontõlge emakeelest aktiivsesse töökeelde (C1 keeleoskustase);
- 3.3.4 tõlkesituatsioonide analüüs;
- 3.3.6 vestlus.

3.4 Hindamise korraldus ja tingimused on kirjeldatud hindamisstandardites, mis on leitavad kutseandja kodulehel evkty.ee.

4 KUTSE ANDMISE VÄLJAKUULUTAMINE

4.1 Kutse andja kuulutab kutse andmise välja 1 kord aastas.

4.2 Kutse andja loob oma kodulehele kataloogi „Kutse andmine“, kus avalikustab ajakohase teabe:

- a) avalduste ja dokumentide vastuvõtu koha ja tähtajad ning esitamise viisid,
- b) hindamiste toimumise ajad,
- c) tasu suuruse kutse andmisega seotud kulude katteks,
- d) muu kutse andmise korraldust ning tingimusi puudutav teave.

5 KUTSE ANDMISE OTSUSTAMINE JA KUTSETUNNISTUSE VÄLJASTAMINE

5.1 Kutsekomisjon teeb kutse andmise või mitteandmise otsuse hindamistulemuste põhjal iga taotleja kohta eraldi.

5.2 Kutse andja teatab otsusest taotlejale. Kutse mitteandmise otsust põhjendatakse kirjalikult.

5.3 Taotlejal on õigus esitada kaebus hindamisprotsessi kohta kutsekomisjonile.

5.4 Taotlejal on õigus vaidlustada kutsekomisjoni otsus kutset taotlevale isikule kutse andmise või andmata jätmise kohta haldusmenetluse seaduses sätestatud tingimustel ja korras vaide esitamisega kutse andjale või kaebusega halduskohtusse halduskohtumenetluse seaduse alusel.

5.5 Taotlejal on õigus kutsekomisjoni vaideotsus edasi kaevata halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras halduskohtusse.

5.6 Kutse andja sisestab kutse taotleja ees- ja perekonnanime ning isikukoodi, selle puudumisel sünniaja, kutsetunnistuse väljaandja, antud kutse ja kutsetaseme ning kehtivusaja alguse ja lõpu kutseregistrisse 10 tööpäeva jooksul, arvates kutseregistrisse kande tegemise aluseks oleva otsuse tegemisest. Trükitud kutsetunnistused väljastab kutse andjale Kutsekoda.

5.7 Paberkandjal kutsetunnistuse väljastab kutse saanud isikule tema taotlusel kutse andja. Kutse andja väljastab kutsetunnistuse 30 päeva jooksul pärast kutse andmise otsuse vastuvõtmist.

5.8 Kutse andjal on kutsekomisjoni ettepanekul õigus tunnistada kutsetunnistus kehtetuks, kui:

- 5.8.1 kutsetunnistus on saanud pettuse teel;
- 5.8.2 kutsetunnistus on välja antud võltsitud või valeandmeid sisaldava dokumendi alusel;
- 5.8.3 kutset omava isiku tegevus ei vasta kutsestandardiga sätestatud normidele.

5.9 Kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel peab kutsekomisjon andma isikule võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamuse ja vastuväited.

Kutsekomisjon võib kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel tugineda kolmandate isikute (nt aukohus) seisukohtadele.

5.10 Kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel kustutatakse see kutseregistrist ning kutse andja teatab otsusest asjaomasele isikule tähtkirjaga ja avaldab sellekohase kuulutuse Ametlikes Teadaannetes (<http://www.ametlikudteadaanded.ee/>).

5.11 Kutsetunnistuse omanik võib taotleda kutsetunnistuse duplikaadi väljaandmist kutse andjalt.

6 KUTSETUNNISTUSE KEHTIVUSAEG

6.1 Kutsetunnistuse kehtivusaja alguse otsustab kutsekomisjon.

6.2 Viipekeeletõlk, tase 6 kutsetunnistus kehtib 4 aastat alates kutsekomisjoni otsuse tegemise kuupäevast.

6.3 Meister-viipekeeletõlk, tase 7 kutsetunnistus kehtib 8 aastat alates kutsekomisjoni otsuse tegemise kuupäevast.

7 KUTSEKOMISJON

7.1 Kutse andja moodustab kutse andmise erapooletuse tagamiseks kutsekomisjoni. Kutsekomisjoni volitused kehtivad kutse andja kutse andmise õiguse kehtivuse lõppemiseni. Kutsekomisjon töötab välja kutsekomisjoni töökorra. Kutsekomisjon lähtub oma töös kutseeadusest, kutse andmise korrast ja kutsekomisjoni töökorrast, kutsestandardist jm. kutse andja kehtestatud juhenditest. Kutsekomisjoni tööd korraldab kutse andja.

7.2 Kutsekomisjoni koosseis

7.2.1 Kutsekomisjoni koosseisu kuuluvad:

a) Tööandjad

Ulvi Saks, Viipekeeletõlkide OÜ

Birgit Eström-Andreas, Astangu Kutserehabilitatsioonikeskus

b) Töötajad/spetsialistid

Raili Loit, Eesti Viipekeeletõlkide Kutseühing

c) Kliendigruppide esindajad

Katrin Raudlepp, Eesti Kurtide Liit

Katariina Varendi, Eesti Töötukassa

7.3 Nõuded kutsekomisjoni liikmetele

7.3.1 Kutsekomisjoni liige peab omama ülevaadet kutsesüsteemist.

7.3.2 Kutsekomisjoni liige peab omama ülevaadet viipekeeletõlgi kutsealast, viipekeeletõlgi kutse eripärast ja kutseala arengust.

7.3.3 Kutsekomisjoni liige peab tegutsema erapooletult.

7.3.4 Kutsekomisjoni liikmel peab olema vähemalt keskharidus.

8 HINDAMISKOMISJON

8.1 Kutsekomisjon moodustab kutse taotleja kompetentsuse hindamiseks hindamiskomisjon(id). Hindamiskomisjon koosneb vähemalt kolmest liikmest.

Hindamiskomisjoni(de) liikmete kompetentsus peab kogumis vastama järgmistele nõuetele:

8.1.1 viipekeeletõlgi kutsealane kompetentsus,

8.1.2 kutsesüsteemialane kompetentsus,

8.1.3 hindamisalane kompetentsus

8.2 Hindamiskomisjoni liikmetest ei tohi üle ühe kolmandiku olla vahetult seotud antud hindamiseks ettevalmistava koolituse või väljaõppe korraldamisega ja üle ühe kolmandiku olla taotleja tööandjaga samast asutusest.

8.3 Juhul, kui punktis 8.2 nimetatud tingimused ei ole täidetud, peab tingimustele mittevastav komisjoni liige end hindamisprotsessist ajutiselt taandama.

8.4 Hindamiskomisjoni liikmed peavad olema sobivate isikuomaduste ja hoiakutega ning tegutsema erapooletult.

9 KUTSE ANDMISE DOKUMENTEERIMINE JA DOKUMENTIDE SÄILITAMINE

9.1 Kutse andja dokumenteerib kutse andmisega seotud tegevuse Kutsekoja välja töötatud dokumendivormide järgi ja määratud ulatuses ning dokumente säilitatakse Kutsekoja kinnitatud dokumentide säilitamise korras sätestatud aja jooksul, kui õigusaktides ei ole tähtaegu sätestatud.